

[Landbrugsministeren.]

fra at forhøje priserne på hjemmemarkedet, nemlig i perioden fra midten af 1967 til 1. marts 1969.

For at opfylde grundlaget for aftalen blev pengene foreslået fordelt således, som allerede nævnt, at de 25 mill. kr. blev ydet som engangstilskud til unge landmænd netop for at afbøde de vanskeligheder og måske navnlig de skævheder, der var opstået, fordi man ved gennemførelsen af loven om støtte til unge landmænd i 1967 skabte et stort spring, en stor forskel med hensyn til dem, der kom før, og dem, der kom ind under den nye lov. De, der havde etableret sig før, var jo navnlig ramt af de høje renter, og derfor ønskede vi at tilgodese netop disse unge, der har etableret sig de sidste 6-7 år. Om det anslåede beløb på 25 mill. kr. kan man i dag ikke med sikkerhed sige, at det strækker til; dette beløb vil formentlig blive lidt højere, og så vil det samtidig indebære, at det omtalte beløb på 100 mill. kr. til dispositionsfonden, der skulle bruges til afsætningsfremmende foranstaltninger, bliver mindre.

Men det beløb, der her er tale om, er jo ikke som af hr. Aksel Larsen fremhævet en forhøjelse af de beløb, der er afsat i afsætningsloven vedrørende den kontante støtte. Det er jo som nævnt compensation til landbruget for at undlade at forhøje priserne på hjemmemarkedet, og det var landbrugets ønske, at dette beløb, som ellers skulle have været betalt af forbrugerne, kunne anvendes efter de regler, der er godkendt for denne fond. Aftalen gik også ud på, at pengene til dispositionsfonden skulle udbetales, når landbruget havde behov for dem og fremsendte anmodning derom, og dette skete i et brev til landbrugsministeren først i august måned i år. Jeg vil gerne pege på, som statsministeren også har understreget det, at hvis man ikke havde søgt denne hurtige løsning, ville det have forringet landbrugets muligheder for at træffe de fornødne foranstaltninger. Jeg vil også her pege på, at man må erindre, at hvis landbruget ikke var gået ind i disse forhandlinger, så ville landbruget løbende have fået udbetalt disse penge i kraft af de forhøjelser af hjemmemarkedspriserne, man var berettiget til.

I konsekvens af dette har jeg også ved anden behandling af lovforslaget om støtte til unge landmænd udtalt, at pengene til

dispositionsfonden ville blive søgt fremskaffet enten ved en ansøgning til finansudvalget eller gennem et lovforslag. Denne bemærkning fremkaldte ingen reaktioner fra oppositionen, og man kan derfor ikke med rette sige, at det var en overraskelse, eller at regeringen tilsigtede at gå uden om folketinget. Det er jo givet, at landbruget for at kunne træffe de fornødne dispositioner — og det skulle jo ske her i september måned — måtte have klarhed over, om pengene var til stede, og derfor valgte man vejen over finansudvalget.

Jeg vil gerne fastslå, at det jo ikke er landbruget, der har ønsket denne ordning. Landbruget har ikke stillet krav om bestemte beløb. Det var regeringen, der ønskede at udnytte alle muligheder for at stabilisere prisniveauet også for fødevarerprisernes vedkommende, og derfor søgte vi denne forhandling med landbruget, der gav det omtalte resultat. En helt nøjagtig opgørelse lader sig ikke foretage, når der er så mange faktorer, der indgår i den samlede bedømmelse, og når det drejer sig om at læse priserne fast et helt år frem i tiden. Landbruget havde jo et rimeligt krav på at få at vide, hvad vederlaget ville blive, inden man under store betænkeligheder accepterede regeringens tilbud; det var jo ikke uden risiko — det er meget svært at bedømme udviklingen et år frem.

I øvrigt vil jeg til slut gerne fremhæve, at i februar måned i år var sikkert de fleste enige i, at det ville være hensigtsmæssigt at begrænse prisstigninger. En af måderne at gøre dette på var at stille hjemmemarkedspriserne i bero i et år. En nøjagtig beregning over, hvad der derved berøvedes landbruget, var det ikke muligt at foretage og er det heller ikke i dag, ingen kender jo fremtiden. Afgørelsen måtte bero på et skøn, og det er det, der er sket i den foreliggende sag.

Økonomiministeren (Nyboe Andersen): Hr. Aksel Larsen og hr. Lysholt Hansen rejste spørgsmålet, om ikke det beløb, vi drøfter i dag, bør indregnes i pristallet. Må jeg hertil først sige, at der jo i hvert fald ikke, som jeg forstod hr. Aksel Larsen tænkte på det, kan blive tale om, at det skulle være indregnet i julipristallet, al den stund beløbet først er bevilget i september, men